
Matematika 4 — Logika pre informatikov

4. sada teoretických úloh

Riešenie hodnotenej časti tejto úlohy **odovzdajte** najneskôr v pondelok **15. marca 2021 o 11:30** cez odovzdávací formulár pre tu04¹. Riešenia odovzdané po termíne sa považujú za opravy neodovzdaných riešení s príslušnými dôsledkami podľa pravidiel².

Odovzdávajte jeden dokument vo formáte PDF s dodatočnými obmedzeniami uvedenými vo formulári. Dokument musí obsahovať **celé riešenie** v textovej forme. Odovzdané riešenia musia byť **čitateľné** a mať primerane **malý** rozsah. Na riešenie sa vzťahujú všeobecné **pravidlá**³.

Čísla úloh v zátvorkách odkazujú do zbierky³, kde nájdete riešené príklady a ďalšie úlohy na precvičovanie.

¹ <https://forms.gle/yqLKxoJSJ4qr7x139>

² https://dai.fmph.uniba.sk/w/Course:Mathematics_4/sk#pravidla-uloh

³ <https://github.com/FMFI-UK-1-AIN-412/lpi/blob/master/teoreticke/zbierka.pdf>

Cvičenie 4.1. (4.3.1) Nech $\mathcal{L}_1$ je jazyk výrokovologickej časti logiky prvého rádu s množinami individuových konštánt $\mathcal{C}_{\mathcal{L}_1} = \{\text{Fero, Mara, BT333XY}\}$ a predikátových symbolov $\mathcal{P}_{\mathcal{L}_1} = \{\text{zelené}^1, \text{špinavé}^1, \text{ľúbi}^2\}$.

Dokážte, že existuje jazyk $\mathcal{L}_2$ výrokovologickej časti logiky prvého rádu s množinou individuových konštánt $\mathcal{C}_{\mathcal{L}_2} = \{z\}$ a vhodne zvolenou množinou predikátových symbolov $\mathcal{P}_{\mathcal{L}_2}$ taký, že pre ľubovoľnú výrokovologickú formulu A v jazyku $\mathcal{L}_1$ existuje výrokovologická formula B v jazyku $\mathcal{L}_2$ taká, že

- a) A je výrokovologicky splniteľná *vtt* B je výrokovologicky splniteľná (teda výrokové ohodnotenie v_1 také, že $v_1 \models_p A$, existuje *vtt* existuje výrokové ohodnotenie v_2 také, že $v_2 \models_p B$).
- b) Štruktúra $\mathcal{M}_1$ taká, že $\mathcal{M}_1 \models A$, existuje *vtt* existuje štruktúra $\mathcal{M}_2$ taká, že $\mathcal{M}_2 \models B$.

Cvičenie 4.2. (4.3.5) Nech X, Y a Z sú ľubovoľné formuly, nech T je ľubovoľná teória. Dokážte alebo vyvráťte:

- a) Ak $T \models_p (X \rightarrow Y)$, tak $T \not\models_p X$ alebo $T \models_p Y$.
- b) Ak $\{X, Y\} \models_p Z$, tak $(X \rightarrow (Y \rightarrow Z))$ je tautológia.

Cvičenie 4.3. (4.1.1) O každej z nasledujúcich formúl nad jazykom $\mathcal{L}$, kde $\mathcal{P}_{\mathcal{L}} = \{\text{ľúbi}^2\}$ a $\mathcal{C}_{\mathcal{L}} = \{P, L\}$, pričom P značí Peter a L značí Lucia rozhodnite, či je i. tautológia, ii. splniteľná, iii. falzifikovateľná, iv. nespĺniteľná. Pri každej formule rozhodnite o všetkých uvedených vlastnostiach a rozhodnutia zdôvodnite.

- a) $((\neg \text{ľúbi}(P, L) \rightarrow \neg \text{ľúbi}(L, P)) \wedge (\text{ľúbi}(P, L) \vee \text{ľúbi}(L, P)))$
- b) $\neg(\neg(\text{ľúbi}(P, L) \wedge \text{ľúbi}(L, P)) \leftrightarrow (\neg \text{ľúbi}(P, L) \vee \neg \text{ľúbi}(L, P)))$

Hodnotená časť

Úloha 4.4. (0,5 b., 4.2.1) Zistite, či sú nasledujúce formuly výrokovologicky ekvivalentné v zmysle def. 4.9 z prednášky:

$$\neg(i(E) \rightarrow (r(E) \wedge b(E))) \quad \text{a} \quad (\neg(i(E) \rightarrow r(E)) \vee (i(E) \wedge \neg b(E))).$$

Úloha 4.5. (1,5 b., 4.3.2, 4.3.1) Nech $\mathcal{L}_1$ je jazyk výrokovologickej časti logiky prvého rádu s množinami individuových konštánt $\mathcal{C}_{\mathcal{L}_1} = \{\text{prof\_Mráček}, \text{doc\_Uhladená}, \text{Kiki}, \text{Veve}, \text{študent}_1, \dots, \text{študent}_7, \text{Mat\_1}, \dots, \text{Mat\_4}, \text{Prog\_1}, \text{Prog\_2}, \text{null}, A, B, \dots, \text{FX}, \text{riadny}, \text{1.opravný}, \text{2.opravný}\}$ a predikátových symbolov $\mathcal{P}_{\mathcal{L}_1} = \{\text{milý}^1, \text{prísny}^1, \text{študent}^1, \text{učiteľ}^1, \text{usilovný}^1, \text{školliteľ}^2, \text{učiteľ\_predmetu}^2, \text{hodnotenie}^5\}$.

Dokážte, že existuje jazyk $\mathcal{L}_2$ výrokovologickej časti logiky prvého rádu s vhodne zvolenou množinou individuových konštánt $\mathcal{C}_{\mathcal{L}_2}$ a množinou predikátových symbolov $\mathcal{P}_{\mathcal{L}_2} = \{\text{platí}^2\}$ taký, že pre ľubovoľnú výrokovologickú formulu A v jazyku $\mathcal{L}_1$ existuje výrokovologická formula B v jazyku $\mathcal{L}_2$, pre ktorú platí:

- a) Výrokové ohodnotenie v_1 také, že $v_1 \models_p A$, existuje vtt existuje výrokové ohodnotenie v_2 také, že $v_2 \models_p B$.
- b) Štruktúra $\mathcal{M}_1$ taká, že $\mathcal{M}_1 \models A$, existuje vtt existuje štruktúra $\mathcal{M}_2$ taká, že $\mathcal{M}_2 \models B$.